

EEN W.T.A.-SYMPOSIUM

De Stichting voor Wetenschappelijk Tandheelkundigen Arbeid, in professionele kring beter bekend als „de W.T.A.”, die bijkans vier decennia als „dochteronderneming” van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen haar educatieve taak op voortreffelijke wijze vervult, organiseert sinds jaar en dag cursussen op postacademisch niveau, die blijkens de relatief grote en nog steeds groeiende opkomst, in een behoefte voorzien. Klaarblijkelijk hebben de opeenvolgende besturen altijd een gelukkige hand gehad in de keuze van onderwerpen. De buitenstaander zou wellicht geneigd zijn hieruit op te maken, dat deze dan wel speciaal op het terrein van de praktische beoefening van het beroep moeten liggen, om in zo ruime mate de belangstelling van de tandartsen te trekken. Een belangstelling, die overigens nog meer reliëf krijgt, als men weet dat de cursussen haast altijd in het weekeinde plaatsvinden.

Toch raakt die veronderstelling van de buitenstaander geenszins de roos: het betreft juist veelal thema's van theoretisch-wetenschappelijke aard. Met betrekking tot de laatste vier jaren behoeft daarvoor slechts te worden herinnerd aan de cursussen „Anatomie en tandheelkunde” (Utrecht, 1968), „Elektronenmicroscopisch onderzoek van de menselijke tandweefsels” (Amsterdam, 1969), „Van genotype tot fenotype” (Utrecht, 1970), „Bacteriologie en preventieve tandheelkunde” (Utrecht, 1971) en tenslotte „Pijnbestrijding in tand- en mondheelkunde” (Amsterdam, 1971). Met als voorlopig hoogtepunt in de belangstelling natuurlijk het symposium „Raakvlakken van Orthodontie en Mond-

heelkunde” (Amsterdam, 1969), het resultaat van samenwerking tussen de Stichting W.T.A. en beide betrokken specialistische verenigingen, dat bijna 250 belangstellenden trok. Dit symposium ontving ook in het Tijdschrift ruime aandacht (Ned. T. Tandheelk. 76: 927-981, dec. 1969).

In aanmerking genomen de vele informatie, die uit anderen hoofde in wetenschappelijke bijeenkomsten van een steeds toenemend aantal beroepsorganisaties – al dan niet specialistisch – wordt verstrekt, mag deze professionele weetgierigheid als een verheugend teken worden aangemerkt: de Stichting W.T.A. kan daaruit de gevolgtrekking maken dat zij een belangrijke bijdrage levert aan het postacademisch onderwijs.

Maar al is de relatieve belangstelling groot, aanzienlijk groter is nog altijd het aantal thuisblijvers. Wellicht ontbreekt het ook bij deze niet aan wezenlijke interesse, maar worden zij slechts door externe omstandigheden – tijdgebrek, te grote afstand tot woonplaats – van deelneming weerhouden. Daarom is de Redactie zeer verheugd, ditmaal in de gelegenheid te zijn, de volledige tekst te publiceren van het jongste symposium „Pijnbestrijding in de tand- en mondheelkunde”. De desbetreffende cursus werd op zaterdag 2 oktober jl. in het gebouw van de Faculteit der Geneeskunde van de Vrije Universiteit te Amsterdam gehouden. Voor dit symposium werd door de voorzitter van de Stichting W.T.A., Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smitt, een kort voorwoord geschreven, dat hieronder – als inleiding tot de gepubliceerde voordrachten (drie in getal) – is weergegeven.

SYMPOSIUM PIJNBESTRIJDING IN TAND- EN MONDHEELKUNDE

De pijn heeft in de tandheelkunde altijd een grote rol gespeeld. Van origine is dit de klacht geweest die de mens er toe bracht om tandheelkundige hulp te zoeken. Nog dagelijks vragen vele patiënten die hulp voor dit verschijnsel, hoewel de voorlichting om tot goede preventieve gebitsverzorging te komen al vele jaren wordt bedreven. De behandeling van de pijnklachten

welke optreden in het maxillo-faciale gebied is veelal op curatief gebied gelegen. In sommige gevallen echter is een medicamenteuze ondersteuning noodzakelijk of gewenst.

De bestrijding van de pijn die optreedt als bijverschijnsel gedurende tandheelkundige of mondheelkundige

ingrepen kan tegenwoordig in de meeste gevallen adequaat worden bestreden met lokale anaesthetica of door middel van algemene narcose.

Een groter probleem echter vormt de postoperatieve pijn die in sommige gevallen na tandheelkundige ingrepen kan optreden. Dit is bij uitstek het indicatiegebied van de medicamenteuze pijnbestrijding. Een terrein dat door de Nederlandse tandheelkundige professie tot nu toe schoorvoetend werd betreden. De pijnbestrijding in deze soort gevallen werd veelal aan het initiatief van de patiënt overgelaten.

In de Nederlandse literatuur vinden wij weinig bijdragen over dit onderwerp. Wel geeft sinds het begin van de zestiger jaren de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde het „Vademecum” uit waarin enige richtlijnen worden gegeven voor de medicamenteuze pijnbestrijding.

De Stichting voor Wetenschappelijk Tandheelkundigen Arbeid van de Nederlandse Vereniging van Tandartsen

meende dan ook dat aan een behoefte zou worden voldaan als er een symposium over dit onderwerp zou worden gehouden.

De grote belangstelling hiervoor bewijst dat het Bestuur zich hierin niet heeft vergist. Tevens bleek het mogelijk dat de Werkgroep Klinisch Geneesmiddelenonderzoek TNO, met bemiddeling van de W.T.A., een onderzoek kon opzetten naar de werkzaamheid van enige moderne pijnstillers. De resultaten van dit onderzoek worden in de laatste bijdrage aan de orde gesteld.

Ook wil ik gaarne diegenen die dit onderzoek hebben verricht of hieraan hebben deelgenomen van harte danken. Dat zijn in de eerste plaats Dr. F. A. Nelemans en Drs. R. H. Booy van de Werkgroep Klinisch Geneesmiddelenonderzoek TNO.

In dit dankwoord wil ik ook Prof. Dr. G. Boering betrekken, die de klinische zijde van het onderzoek heeft begeleid en voorts alle hoofden van universitaire en buiten-universitaire afdelingen voor Mondheelkunde en Kaakchirurgie, die bereid waren om hun patiënten aan dit onderzoek te laten deelnemen.

Prof. Dr. P. A. E. Sillevius Smitt,
voorzitter Stichting voor
Wetenschappelijk Tandheelkundigen
Arbeid van de Nederlandse
Vereniging van Tandartsen.

PIJNEN IN HET MAXILLO-FACIALE GEBIED

DIAGNOSTIEK EN BEHANDELING

G. BOERING

Pijn en tandheelkunde zijn voor velen onafscheidelijk met elkaar verbonden. Het is de taak van de tandarts ervoor te zorgen dat onnodig pijn lijden wordt voorkomen.

Het spreekt vanzelf dat een goede diagnostiek, gevolgd door een doelgerichte behandeling, in principe de beste vorm van pijnstilling is. Niet altijd echter is het mogelijk de pijnen in gebit of kaken op deze wijze onmiddellijk te doen verdwijnen. Een symptomatische, op de pijn zelf gerichte medicatie kan in sommige gevallen niet gemist worden.

Omdat de gewone tand- en kiespijn en hun causale

therapie een ieder van u vermoedelijk bekend zijn, zal ik vooral die pijnklachten bespreken, waarvan de ervaring heeft geleerd dat de juiste interpretatie en behandeling soms moeilijkheden opleveren en daardoor ook de pijnbestrijding.

1. *Atypische pulpitis*

De eerste patiënt, die ik u wil voorstellen, is een 45-jarige aannemer. Hij heeft sinds 1½ maand pijnen in zijn rechter gelaatshelft, die wisselen in intensiteit. Vooral 's avonds, als patiënt wil gaan slapen, treedt vaak een sterke toeneming op. Dit maakt dat hij spoel-